De getooide doolhof

P.N. van Eyck

bron
P.N. van Eyck, *De getooide doolhof*. Boogaerdt, Zeist 1909

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/eyck001geto01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

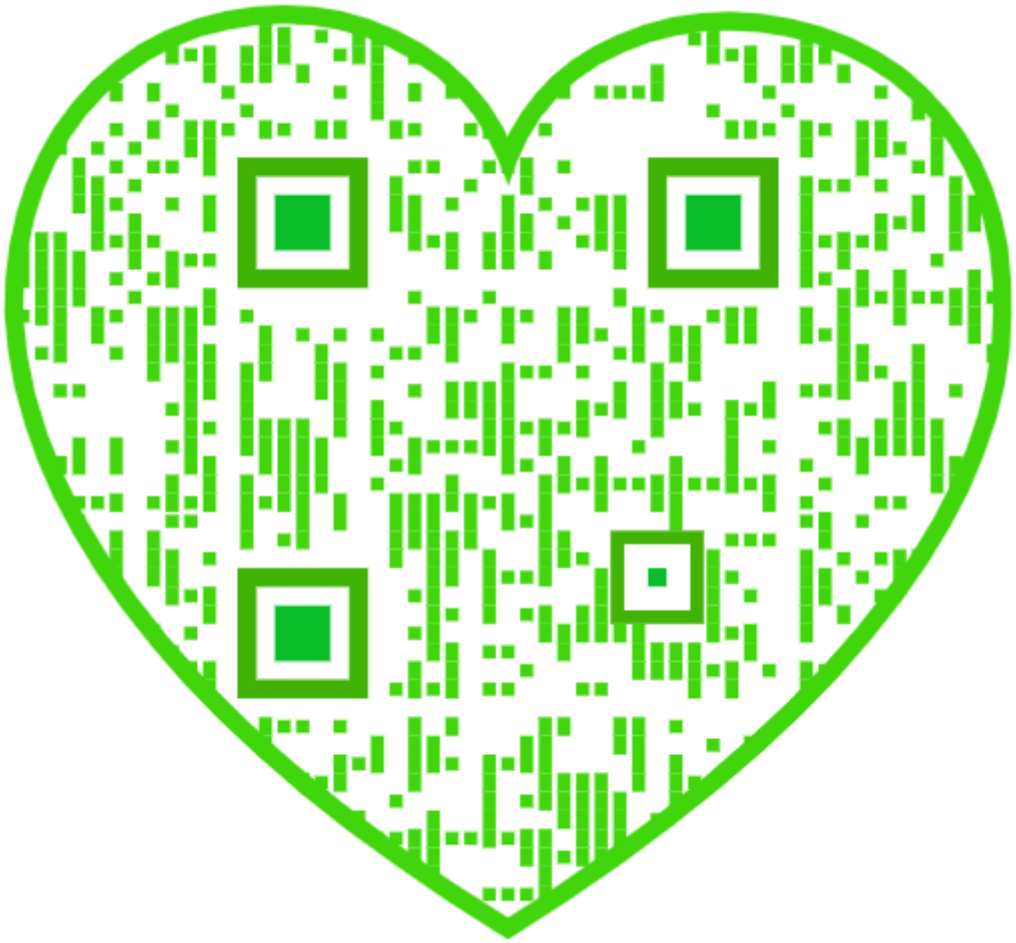

Aan mijne moeder.

..πένθεια τλησιχάρδιος
δόμων ἐχάστον πρέπει...

AISCHULOS. AGAM.

ἰὼ βρότεια πράγματ• εὐτυχοῦντα μὲν
σχιά τις ἂν τρέψειεν• εἰ δὲ δυστνχῆ,
βολαῖς ὑγρώσσων σπόγγος ὤλεσεν γραφήν,
καὶ ταῦτ ἐκεἰνων μᾶλλον οἰκτείρω πολύ.

AISCHULOS. AGAM.

Lied.

.... an old song ended....

‘Breng mij, zachte Eenvoudigheid,
Waar de stulp uw schreden beidt,
Die de wijnstok half omvangt,
Daar de bloeitak overhangt.’

Want de jonge bloesemgeur
Zal reeds, vóór de schauw'ge deur
Mij ontvangt, rondom ons zijn
In den frisschen morgenschijn,
Als de bleeke lucht vergeelt,
En de leeuwerk juichend kweelt,
Als de dauw van lente en Mei
Nog zijn glans leent aan de wei.

Dan zal mij uw lieve lach
Eènen langen lichten dag
Hoeden, tot mijn moede mond
Eindlijk ook een glimlach vond;
Tot een blijde mijmerij
Zich om onze hoofden vlei,
Wijl de merel tjuikt en fluit
En de krekel sjirpt in 't kruid.

Door de scheemring staren wij,
Om onze eigen stilte blij,
In den geur van bloem en plant
Over 't zwijgend weideland,
Luistrend naar het zacht geruisch
Van de boschjes om ons huis,
En wie weet, of 's avonds laat
Niet een nachtegaaltje slaat?

Breng mij zachte Eenvoudigheid,
Waar de vrede sluimrend leit,
Die uw zegen teer omzinkt,
Daar uw glimlach overblinkt.

Celloconcert van Lalo.

(Eerste gedeelte).

Ik zat stil-droevig in mijn grijs vertrek,
Waar vage heugnis waarde van een lied,
Een melodie, die vaak gezongen had
Door mijn fijn zwijg-gepeins en nú door mij
Met stagen vlijt gezocht werd. - En ik zag
Naar voor mij, naar de huiverende lijn,
Die 't wezen van een kind omtrok en naar
De bloem, die voor haar nedere oogen stond, -
Maar wist niet, wát dat beeld mij zeggen wou.
En 'k zag naar buiten, waar de vale straat
In zacht-gedempte tinten nederlag,
Glans-bleek beregend, naar een eenzaam mensch,
Die haastend voortging met versnelde stap,
Maar kon niet weten, wat die natte straat
Mij zeggen wou, en wat mij binnensloop
Met droeve weemoed, die ik niet begreep.
En zie: daar was mijn hand, die bleek, gerust,
Neerlag op 't wit papier en nog niet wist,
Wat zij zou schrijven, - dit weemoedig lied.
Zij leek mij vreemd, gelijk een oud geheim,
Dat ik wel nooit zou kennen en ik voelde,
Hoe vreemd dit alles om mij henen was,
Hoe vreemd ik was in dit vertrouwd vertrek.
En aldoor deunde ik naar die melodie,
Die stadig ruchtte en vredig-blijde vreugd

Om zoete droefheid gaf, dat ik haar niet
Kon vangen en haar kende en toch niet kend'
En die mij vreemd was als het grijs portret,
Als die verloomde straat en als de hand,
Die zwijgend maar bleef wachten, - en op wat?- -
Totdat ik wist, dat niet die oude wijs,
De vogel was, die mijn verlangen zocht,
En zéker voelde, dat mijn zoekend zíjn
Een van dit vreemd geluiden noodig had,
Wetend ook welk.... Toen gleed een loome droom
Zacht binnen in mijn rust-beroerd gemoed
En éven lichtte 't, wat ik dezen dag
Gezocht had en nu vond: Ik vond de ziel
Van dezen dag in deze erinnering:
Dat éénmaal in een middagstille zaal,
Waar mistig grauw van wolkend buiten kwam
Neervlieten door het mat-geglaasde raam,
Een man zat met een cello en daar dof
Het innig zingen speelde van Lalo.
Daar zat ook ik en in verwondering,
Hoe ooit één zulke teere wijzen vond,
Hoe ooit ze één zoo teeder had gespeeld,
En luisterde... Tot één kort oogenblik
Mijn peinzen weg was van mijn zitten daar,
Laag in die zaal, en niets meer roerde dan
De ziel, die vóór mij speelde en schreiend zong,
En mijn vroom luistren, dat zich zelf niet wist
Te luisteren. En dan verging het weer
En zat ik zwijgend, peinzend in de zaal,

Waar alles grijs kwam vlieten door het raam,
En zag dien man, die met een stil gebaar
Zijn handen roerde en in 't gebogen hoofd,
Het dof-droefgeestig, somber joodsch gelaat,
Een weerbeeld droeg van wat ik éven zelf
Geweest was. - Deze erinnering kwam nu
Weer voor mijn leven, één klein oogenblik,
Zoo kort als toen, en even fijn en zoet....
De ziel van dezen middag, die verstild
Hangt in dit grijs vertrek en op de straat
Wat droefheid nederregent. En 'k begreep
De huiverende lijn om 't teer portret,
En waarom àlles zoo verteederd was,
En waarom daar mijn hand zoo zwijgend lag,
En vreemd, gelijk een oud geheim, mijn hand,
Die toen met langzaam aarz'len nederschreef,
Op witte bladen, wat zij eerst niet wist:
Dit bijna zwijgend, vaag gedeunde lied.

Avondgang.

(Fantaisie naar eene houtsnede van Outamaro)

In Yedo. Avond. Zwart en strak geboogd,
Buigt tegen 't kleurig blinken van de lucht,
Van oevergroen tot oevergroen, de brug.
De zon, - groot-glanzig in een meer van gloed,
Zacht ròse en bleek oranje, straks nog dáár
Hoog, helder, hevig, tusschen 't drijven van
Doorzicht'ge wolken, veders nevel, mist
Van fijn-doorschenen regendamp, - slaapt ver,
Ver, ginder, achter 't wazig-groene groen,
Haar korte rust van schemering en nacht.
En nóg, als vlokken bleek-getinte wol
Vlieten dezelfde dunne nevels rond,
Heel langzaam aan, en dalen tot de kim. -
Alles ligt stil. Het water draagt den schijn,
Den rimpelenden wéértint van de lucht,
En vloeit zwak-traag voorbij mij. De overkant,
Die meewindt met de buiging van den stroom,
In kreek en ronden uitgroei, ruischt van ver,
Daar zoele winden streelen door 't gebloei
Van plant en boom en bloem. Een enkle boot
Glijdt, frisch van kleuren, langs den oever weg,
Met ritselend geplas, - alreeds voorbij. -
En ginder, rustig, dicht bij de overkant,
Maar ver weg, liggen andre donker neer
In 't licht, eentintig water: - 't ls àl stil,

Geen mensch gebaart daar. Alles peinst en zwijgt.
En langzaam kwijnt het bloeien van de lucht
En langzaam valt zoo de avondsluier neer.

Dan dwaal ik weg van de oever en ik ga
Langs smalle paden naar de donkre brug
En treed naar boven, klim, en, waar de boog
Haar midden over 't roerloos water hangt,
Sta 'k stil en luister, vredig, - zie rondom,
En zie naar ver, waar 't hooge kimmegroen
Lijnzwart getrokken staat voor 't zakkend goud,
Dat zinkend wegdeint. De avondwaze wolkt
Al dicht en dichter: en nog weinig tijd,
Dan is de laatste schijn van 't licht verblauwd.

Zoo sta ik lang en denk aan niets en staar
Maar zwervig heen naar 't simpel avondvallen.
Totdat ik over de opgang van de brug
Hoor zwak gerucht van tred en dun gewaad,
En zacht gespreek van stemmen. En ik wend
Mijn hoofd naar dáár en zie: een kleine vlam
Wiegt door de scheem'ring, dichtbij, op en neer,
Bij 't rhythmisch schrijden van twee vrouwen, die,
Meest zwijgend, naar mijn stil-staan nader gaan.
Zij naadren, zijn nabij mij. Met het hoofd
Gereikt naar voren en gebogen rug,
Gaat de eene omwaad door strookend lichte kap
En zijig-lichte wading: 't rond gelaat,
Door 't aarzlend branden van een kaars beglansd,

Die wappervlammend in haar lampion,
Heur hand het meest omschijnt, is fijn en scherp
En duidt naar meen'gen spitsen vreugdedroom.
Naast haar, met hooge, zijig-dónkre kap,
Waardoor ten halve 't bleeke voorhoofd doemt
In 't kaarsvlam-schijnen, de ander, wazig-teer
Door elk zacht-stil verlangen, dat dit hoofd
Deed gloeden en dan, dorrend weer, verkromp.
En armen buigen om en vangen plooi
En weeken val van kleeren, handen gaan
Omhoog of waren om de kleine vlam,
Wit-fijn beschaduwd, schaduw om 't gelaat,
Een schaduw onder iedre luchte vouw,
En schaduw om elks nauw doorguldigd oog. -
Zoo gaan zij langzaam en zij spreken niet,
Wanneer zij langs mij henengaan, en weg,
Weg naar een plaats, die ik niet weet, niet ken,
Niet kennen kàn, niet zàl, verdwijnt dit beeld,
Daal-tredend van de glooiend-donkre brug.
En om hun ritselende hoofdenkap,
Om 't uiterst lijnen van hun glad gewaad
Zie ik de vage, brooze schijnigheid
Van 't kleine kaarsje, dat nog vóor hen brándt.
Nog éven komt een kort-gebroken klank
Nauw hoorbaar van het weifelend gesprek
Dat hunne hoofden weder spinnen naar
Elkanders luistrend loopen....

Dan sta ik
Roerloos en peinzend weer, zie naar den stroom,
Die duister voortvloeit langs 't verschemerd groen, -
En hoor het ritsel-plassend ruischen aan
Van 't kleine bootje, dat met trage riem,
Laag van mij, verder vaart en roeit, naar ver....

Charles Baudelaire.

Wee mij, ik heb de droeve deernis saamgegaard,
Die in mij om 't verdriet van Uw dof zingen schreit,
En liefdevol geschikt, in teeren toon geschaard,
Heb ik mijn grauwe bloemen aan Uw leed gewijd.

Nu is mijn grijs vertrek van rouw om U vervuld,
Van zwaren, zoeten geur, waarin Uw smart herleeft, -
Gij dooft mijn loom gepeins, Uw helle grootheid hult
Mijne armoe in den schijn, dien gíj haar gul-rijk geeft.

En heel mijn schamel wezen is in U verbleekt,
Gij hebt mijn hart verbrand, mijn schromplend lied is stom.
Ik hoor Uw stem alleen, en hoe Uw schreien leekt
Door 't schrikkend zwijgen van de stilte rond ons om.

Gij zijt mijn rijkdom, gij mij heer, en ik ben niet
Dan wat Uw gril mij wenscht, Uw bloode slaaf alleen,
En 'k wil niets hooren dan Uw welig-zingend lied,
Geen leed meer dan Uw heet-doorpijnd geween.

Ac Etiam.

De lamp die brooze tinten kweekt...
En hoog om haar de schemering...
Mijn hand ligt stil, verteêrd, verbleekt...
Ik mijmer de oude erinnering.

Nu nóg, zoo gij nu tot mij kwaamt,
- Mijn woord is moe, mijn lichaam boog -
En nóg dees bleeke handen naamt
Met glans van tranen in uw oog,

En spraakt: ‘Nu weet ik, hoeveel leed
Zich gaarde in uw gepijnde ziel,
Nu weet ik hoe ik lijden deed,
Toen in uw oor mijn spotklank viel.

Nu zin ik staag, op welke wijs
Ik boeten mocht dit wreed geween,
Maar vind in mijn doorschreid gepeis
Geen ding dan late liefde alleen.’

Ik zeide: ‘ik heb wel veel gemord,
En meenge scheemring droeg mijn klacht,
Ik heb mijn liefde lang verdord
En u mijn eeuw'ge haat gedacht.

Doch nu komt ge in een teederheid,
Die mijne droefenis bemint,
Gij hebt ook zelve veel geschreid,
Uw oogen zijn van tranen blind;

Dus moog dit àl vergeten zijn,
Mijn droom zij uwen droom nabij,
Opdat in éénen hellen schijn
Ons beider droom tezamenglij;

Nu zij dan heel die droeve tijd,
Door u en mij zoo zwaar doorleefd,
De erinn'ring van geganen strijd,
Die ons in sterker vreugde weeft.'

Ik keerde uw schaduwvaag gezicht
Naar de altijd effen avondbrand
Der lamp, en nam in 't teere licht
Bij mijne ook uw verbleekte hand. -

O zoete en nooit verhoopte gloed
In 't rillen van de schemering...
O zachte glans die droomen doet...
Ik mijmer de óude erinnering.

Avondzang.

De laatste tint der dageglans ging henen,
De nacht is na, geen hoop op licht bleef over,
Een enkle ster hangt zacht en stil te weenen,
Het land verzwart en duister ligt het loover.

Ik zal niet vragen, of gij komen zult,
- De laatste tint der dageglans ging henen -
Ik zal niet vragen of gij komen zult,
Ik zal maar gaan, ik zal maar zachtjes weenen.

Ik zal niet droomen, dat gij mij bemint,
- De nacht is na, geen hoop op licht bleef over, -
Ik zal niet droomen, dat gij mij bemint,
Ik zal maar gaan, door 't vredig schreiend loover.

Ik vraag u niets, ik kèn geen liefde meer,
- Een enkle ster hangt zacht en stil te weenen -
Ik vraag u niets, ik kèn geen liefde meer,
De láátste snik van mijne liefde is henen.

En neen, geen droom, dit was de laatste droom,
- Het land verzwart en duister ligt het loover -
En neen, geen droom, dit was de laatste droom,
Mijn droomen ging, mij bleef geen droomen over.

Ik zal maar gaan, ik zal maar zachtjes weenen,
Ik zal maar gaan, door 't vredig-schreiend loover,
De laatste snik van mijne liefde is henen,
Mijn droomen ging, mij bleef geen droomen over.

Middag.

(Een eentonig Lied).

I grieve at grievances foregone,
And heavily from woe to woe tell o'er
The sad account of fore-bemoaned moan.
SHAKESPEARE, SONN. XXX.

Aan wie in de ochtend lichtloos kwam,
Aan wie in de avond lichtloos gaat,
Aan wie den grijzen wijl wel nam,
Maar niet meer beurde van 't gelaat,

Den dag, die over mijn gezicht
Nog niet één glimlach glijden liet,
Zing ik dit glimlachloos gedicht,
Wijd ik dit lichtverlaten lied.

Dit flauw en toneloos geruisch,
De régen drupte 't dun en week
Het raam langs, wijl ik uit het huis
Naar de effen-grauwe steenen keek.

En 't glas, van vele druppels nat,
Brak nog tot vredeloozer leed,
Wat ik daar schreiend vóór mij had,
Wat maar voortdurend nedergleed:

Een troebel-grijze tranenlucht,
De tranen zelf, die traag en laat
Neerzegen naar het schaarsch gerucht,
Der schaarsche menschen op de straat.

(Van wat daar tóch nog blijde ging,
De kinderlachen om den mond,
Nam ik geen kleiner smart dan 'k vond
Bij de eenzaam tredende enkeling).

En vreemd: door de overstroomde ruit
Van huidig, strak-gespannen leed
Zag ik van uit mijn duister uit
Naar wat mij vróeger weenen deed.

Het lag vergaderd buiten mij,
- Gelijk dat huis, die straat, die lucht, -
Het lag daar in een doffe schrei
Van eindloos regenend gerucht.

(En nóg, had ik geen leed genoeg,
Geen tranen méér dan mijn behoef?
Wat daar nog zachtjes tusschen loeg,
Was even dof, was even droef!)

Ik zag door 't grauw beregend glas
Van uit de scheemring naar het grijs
Van alles wat daar buiten was
In de ongebroken regenwijs.

Ik zag van uit mijn duisternis
Door 't raam van levend zielsverdriet,
Naar àl gegane droefenis, -
Beschreid door 't durend tranenlied.

(En al wat daar nog tusschen lag:
Geringe plekken lichter kleur,
Zacht-zonn'ge meren kalme lach,
Het had geen mindre droef heidsgeur.)

Den dag, die over mijn gezicht
Niet éénen glimlach glijden liet,
Zing ik dit glimlachloos gedicht,
Wijd ik dit lichtverlaten lied.

Bezinning.

Soli andavamo; - oh senti, senti i merli fischiare, Ella disse fermandosi.
G. D' ANNUNZIO.

Wel ging ik eenmaal saam met Vrede heen
Naar 't lage boschje, dat mij sinds dien dag
Een durend heiligdom ter mijmring werd. -
Geluideloos, gelijk een roode bloem
Ontbloeit, zoo was aan 't Westen opgeglansd
Die druipend diepe gloed van de avondval,
Welks laatste huivring dàn eerst is verkwijnd,
Wanneer reeds lang de weide ligt bedauwd.
Daar ging ik mèt haar, wondrend hoe het kon,
Dat wij, die altijd zoo ver van elkaar
Den dag doorleefden, nu vereenigd, hier
Elkaar beminden in dit jonge hout.
Wij spraken niet en lieten om ons heen
De lenteschemer peinzen, hoorden naar
Het windgestreeld en ritselend geruisch
Van 't oud geblaart, dat uit de herfst nu nog,
Vergrijsd en dor, in groen'ge boomen hing.- -
En had nog kort geleên het klemmend leed
Mijn droeve ziel doen schreien? Was het dof
En fluisterstil geweest, als de avond kwam
En mèt hem 't zoet verlangen naar een lied?
Nu ging ik dan met Vrede. Een hooge hoop
Van toch éénmaal in groot geluk te zijn,
Verhelderde mijne oogen, en gerust

Liep ik te luistren naar heur lichte tred.
Toch kende ik haar nog niet. Ik zag het lijnen
Van haar gelaat en handen, - maar zij had
Niet ééne keer haar oogen naar mijn hoofd
Geheven en niet eenmaal was haar arm
Week buigend om mijn leden heengegaan.
En ook was dit een fluisterstil verdriet:
Zij liep wel kalm, zij scheen wel zeer tevree,
Zij scheen niets te verlangen dan alleen
Het peizig wandlen in het lage bosch.
En 'k zinde nu, wat mij in dezen nacht
Het vol geluk van gansch te zaam te zijn
Kon geven, - en ik wachtte, - naar het woord,
Dat zij zou spreken tot mijn dorstig oor.

Zoo langen tijd. De lucht was dan verblauwd
Tot éénen tint, waarin de bleeke lamp
Van véle sterren brandde, - 't bottend hout
Verdofte staag, de wind woei zacht, geen klank
Dan 't ritselen der boomen, dan 't gerucht
Der voeten en de deun van haar gewaad.
Toen, van dit lange, veelgebogen pad
Geraakten we op een boomenlooze plek,
In zachten schijn en doezel-zwart omdonsd.
Daar zong een merel en daar stond zij stil.
In 't diepe zwijgen van het land rondom,
In 't stil-zijn onzer monden: dit geluid
Van de eenzaam-blijde vogel, die maar zong
Om 't eigen lied te hooren, dit gerekt

Naar boven juublend juichen, dat dan brak
In lange trillers en aan 't eind vervloot
In 't ijl, eenvoudig zingen van een wijs.
En 'k zag haar aan: een korte vreugdesnik
Schreide in mijn kijken en een siddering
Van lust en weelde rilde door mijn borst.
Dit was dan eindelijk de schoonheid weer,
Zoo puur en hoog, dat ik haar zièl niet wìst, -
Die ik mocht smaken in 't nabij mij zijn
Van Vrede... Ik zag haar aan... zij stond naast mij...
Zij staarde mij met vreemden glimlach aan,
Heel kalm en rustig... ik begréép dien lach.
En even nog bleef ik daar roerloos staan
En dronk nog éénmaal 't zingen in mijn ooren
En drenkte daar de kudden van mijn leed
Aan 't volle wed der vreugde, - reeds bedroefd.
Toen gingen wij en scheidden van elkaar.
Want ik, die 't proeven van een enkle teug
Der schoonheid moet bedwelmen, zóó, dat nooit
De erinn'ring en 't begeeren wijkt naar méér,
Die naar een ééns genoten schoon altijd
Verlangen blijf en zoo mijn zoeken maak
Gelijk een jacht, die gansch het leven duurt, -
Ik, arme, die nu toch nog had gehoopt
Dat 'k dezen nacht met Vrede saam mocht zijn,
En wien de zang in 't zwijgend lentebosch
Zóózeer de rust ontnam, ik zag haar lach,
En wist toen wel dat zij niet blijven kon, -
Want háár is elke stilte reeds genoeg.

Zij draagt haar peinzen steeds verlangeloos, -
Daarom kan zij mijn liefste nimmer zijn.

Toen scheidden wij, maar deze droom bleef mij
De lichtste ster in mijns herdenkens nacht,
Een heerlijk teeken voor mijn klaar gemis, -
Dit lage bosch werd mij het heiligdom,
Dat nooit verweert, ter stille mijmering.

Het Blijde Leed.

Een diep geheim dit: nooit te weten
Of vreugd niet is een vreemd verdriet:
Het trouw geween één uur vergeten
Voor 't luistren naar lief Blijdschaps lied,

En 't luistren naar lief Blijdschaps vrede
Alléén, om in háár stille huis
Ontroerd te peinzen aan leeds breede,
Gerekte en verre zeegeruisch.

Want in het vredig vreugdezingen
Neurt steeds een vroeger leed dat mart,
En onz' nabije erinneringen
Bezinnen zich op nieuwe smart.

En nimmer proeven wij zóó heerlijk
De weemoed van 't verstild geschrei,
En nooit is weenen zóó begeerlijk
Als in een blijde mijmerij.

Gedroomde Liefde voor eene Bedroefde.

‘Ik zal niet vragen, ik zal niet spreken,
lk zal maar zwijgend vóór U staan,
Mijn woorden zullen uw leed niet breken,
Uw tranen zullen voor mijn leed leken,
Wij zullen schreiend sámen gaan.

En waar de stralen der zon verglijden
In 't grijze mijmren van de zee,
Daar zal de scheemring rondom ons beiden
Een zachte glanzende weemoed breiden,
Nu 't lang gewende leed verglee.

Dan zal in 't bleeke, verkwijnde kleuren
De teerste zegen van den dag
Ons peinzen zuivren van 't laatste treuren,
Wij zullen nieuwe gepeinzen speuren
In 't schijnsel van een vreemden lach.

En onze handen die alle dagen
Zich hieven in vergeefsche bee,
Zij zullen, moede van 't lange klagen,
Nu eindlijk rustend de glorie dragen
Van Liefde en innige avondvree.

Vóórdat de wijlen der nacht zich spreiden
Zal nog een stille roode schijn
De diepe vrede der rust verbreiden:
Omdat wij beiden veel tranen schreiden,
Zal onze làch een wonder zijn.’

Dichters Zielslied.

Ewig war ich, ewig bin ich, ewig in süss sehnender Wonne.
R. WAGNER: SIEGFRIED, 3e Akt.

Veel maanden lang heb ik dit rein gezicht
Diep in mij zelf bewaard,
Nu groeit het tot een rijk en rijp gedicht,
Dat alles samengaart.

Nu weet ik, dat ik éénmaal heb geleefd
Op gouden troon in Hemels tent,
En dat mijn ziel Gods gloed gedronken heeft
En zuivren tocht gekend.

Daar waaiden zilvren winden om mij heen
En 't licht vloot rond in eeuw'gen dans,
Daar drupten paarlen geuren en 't geween
Van een juweelen glans.

En aan ivoren taaflen zat ik aan
En at van Hemels blanke brood,
En droeg mijn handen zwaar en vol belaân
Met vruchten rijp en rood.

Daar klonk en zong de oneindige eeuwigheid
Uit keel die niemand zag,
Wij hadden elk ons heerlijk deel bereid
Van een geheimen lach.

Maar ik verlóór mijn wijdsche deel en schat
Neerstortend naar deze aard',
En hunker nu naar wat ik ééns bezat
Maar zwak, niet heb bewaard.

Doch één herinnering, één vreemde droom
Vond naar mijn hart zijn pad,
Nu hoed ik staag met bevend-heeten schroom
Die vonk van wat ik brandend had; -

Die gloeit in luidloos, wijd-verstilde nacht
Diep in mijn oog gelijk een ster,
Die leidt mijn droomen vleiend-traag en zacht
Naar rijken hoog en stralend-ver.

Het Kind in den Boomgaard.

Aan Jan Toorop.

Den ganschen middag heeft de regen zijnen pracht
Van paarlen aan het loof geleend, en glimgewaden
Van uitgevloeide druppels rijkelijk gebracht
Voor plein en huizen. Langs vergrijsde hemelpaden
Beschonk de trage wind mij met een warmen droom,
Uit verre landen als een bloemgeur aangedragen
In 't zijden wuiven zijner haren, en het dagen
Van roode glanzen als een melkig-stil en loom
Ontbloeien van den morgen, heeft mijn hoofd beschenen
Zóó na-vertrouwd en teer, dat heel de natte stad,
Die roerloos stond getooid in stilte en regenweenen,
Voor mij haar diepe schoon en fijn bekoren had.
En wàt mij die beloken vreugde heeft gegeven,
Was déze simple droom: het peinzen van een kind,
Dat in een onbewust verklaren van zijn leven,
In bruinen boomengaard van late en rijpe bloeiing
Te mijmren zit, en voelt den geurend-weeken wind
Des avonds fleemen om zijn mond, en ziet de gloeiing
Van 't innig rood daarginds, in 't lage hemelmeer,
Zich spreiden over 't loof en lekken langs de blaren,
Waar 't ruischelend verwijlt: het kind bemint nu zéér,
Uit ieder ding rondom ontroeringen te garen,
En saam te weven tot een zacht satijnen kleed,
Dat hij zijn ziel tot sieraad geeft. Dán kan hij droomen,
Eénmaal 't Geluk te zien, dat nóg zijn hart niet weet:

Het groot Geluk,... en lacht; hij mijmert naar de boomen,
Alwaar het talmend goud, verkwijnend, bleek blijft gloren,
En ziet de bloemen aan, die warme tranen zijn
Van zoete vreugdeschrei: hij kan hun glimlach hóóren...
Oscheemring!... en na háár zal de effen nacht den schijn,
Die om zijn handen roode roersels heeft gehangen,
Versluiren als een waas, totdat de late maan
In 't broos vertoonde lied van vaag ontroerd verlangen
Gelijk een lange zucht langs zijn gelaat zal gaan.

De Spinsters.

Voor Jan Greshoff.

Twee jonge spinsters in een toovertuin.
Het groen prieel dat zich rondom hen bouwt
Waar tak en rank zich slingren in elkaar,
Doet, daar de lucht nog beeft van heel laat licht,
Hun adem wazen in een teedre mengeling
Van groenig rood en rose en welkend geel.

Twee jonge spinsters... om hun handen draalt
Nog schijn genoeg, want vlijtig, onverpoosd,
Gaan hun gebaren rond den arbeid heen,
En 't is maar traag een woord, een schaarsche blik,
Die zwerven zacht en zoetjes heen en weer.

Twee spinsters: elk voltooit haar moeizaam werk
Voor dat de nacht de schuwe scheemring dempt,
En reikt haar kunst aan de ander, en beziet
Wat zìj ontving, met blijden harteslag,
Waarin ontroerings vlugger rilling trìlt.

Zoo neemt dan de een den zilvren sluier aan,
Die als een sneeuw ontwolkte aan 't rap gebaar,
En roerloos nederligt, een ijle dauw.
Haar vingers raken 't brooze weefselgaas
Met teedre siddring aan en vatten het:
Daar ruischt het in een weifelende val
Langs hare hand omlaag, - en tegen 't rood

Verglimmen van den avond, houdt zij 't vóór
Haar oog en ziet er peinzende doorheen.
Dan is 't geen droom meer van den avondkleur
Want alle tinten zijn in 't rag vervreemd,
Vervloeid, zij ziet een glanzig deinzend land,
Waar zilvren misten hun omhuiverde aandacht
Verzwijgen, en de top van ranke popels
Geheimen fluistert aan den streelschen wind,
Waar bloem en beek, gelijkelijk bedwelmd
Van ongezegde liederen, de lucht
Beroeren met hun geur en loom geluid.
Het is een weinig droevig, want het rood
Der zon verwarmt die landen niet, en vaag
En nooit te vangen waart en vliet een zucht
Zeer onbegrepen over bloem en beek.
Zoo ziet hier 't eene meisje Liefde's land
Door 't sluiren van dit bleeke spinsel heen.

Zij gaf aan de andre een zijig-witte kap,
Een plooiig net, haast raaflend in heur handen, -
Zij gaf dit als een vreemde tooverhelm,
Een blij-betastbaar vederlicht geschenk,
Onzichtbaar nu de laatste zonnekleur
Ineenkromp aan de kimmen, maar zoo koel
Te voelen als een zegenende slaap:
Het doet vergeten al wat leeft en roert
Rondom, en stralen zuiver-blank gezicht
Van zoete onaardschheid...
't Meisje vleit dit net

Traag roerend om heur blonde haren heen,
En wijl 't haar is, alsof geen enkel ding
Van wat zij tot dit uur bezat, haar blijft,
Ziet zij de droomen van een eeuwig land, -
Zoo lief vertrouwd, of zij 't reeds ééns aanschouwde, -
En blij, daarna, een diep-ontroerd gezicht:
Het warme beeld van 't eindeloos Geluk...

Dan schreit zij zacht, schoon zij niet weet waarom,
Zoo schreit ook de andere, en ook haar geween
Weet niet, waarom het stil vervlieten moet...
Zij buigen hunne hoofden naar elkaar,
Zoodat hun haren zacht te zamen ruischen,
En bidden tot den avond, blijde en droef,
En schreiend elk om wat haar zuster zag
Dat háár hand spon, vol van verdroefd geluk
Om wat zij zelve, nauwlijks mijmrend, zag
In 't vragend blinken van den éérsten ster...

En gij, en gìj... zoo weenden onze zielen?
Dit was Uw lied en mijn ontroerd gedicht...?
Een glimlach dan, wanneer dit werk'lijk ìs
En ik 't niet enkel droomde...
... Vredig rood
Bewaakt de lamp dit blij beeindigd woord...
In 't stil... vertrek... der nacht..: de lámp...

Vreugde's Wonder.

Ik ga met mijne Vreugde rond,
En 't is alsof een blank gewaad
Zich om mijn luchte leden wond,
En of de glimlach om mijn mond
Een koelte leende aan mijn gelaat.

Het is of mijne Vreugde om mij
Een kleine ronde wereld bouwt,
Waarin ik peinzend dool en Zij,
In zacht-verklaarde mijmerij,
Mijn jong en blij gebaar aanschouwt.

Een kleine witte wereld, die
Gansch vol van fijn-gezeefden schijn,
De blinkende aarde die 'k niet zie,
Als een verliefde melodie
In 't hoog verluidend koor mag zijn.

Gelijk een kamer, waar 't gordijn
Het helle daglicht buitensloot,
En de innig-roode lampenschijn
Zijn traag vervlietende avondwijn
In teeder peinzende oogen goot.

Een Droom uit het Zuiden.

(*Het lied van een zieltje dat wijsjes zong, tot het de liefde leerde.*)

Voor Minny.

Daar was een rozentuintje,
Zoo frisch en morgen-jong,
De Meiwind roerde elk kruintje
En 't wufte bijtje zong.

De Meizon vleide een kleurtje
Om àl de roosjes heen,
Waar menig teeder geurtje
Uit wólkte en stil verdween.

De kleur'ge vlindervluchtjes
Omrilden tak en bloem,
Zij neurden korte zuchtjes
Van een geheimen roem.

En ròse en witte blaadjes
Die daalden traag en zacht,
En sierden blanke paadjes
Met schoonheid zonder pracht.

Daar liep een heel klein meisje,
In zilver-wit gekleed,
Zij speelde een fluitewijsje
Van vreugde en dàn van leed.

Een nauw bewegend kindje,
't Leek blijde en heel tevree,
Heur haar in 't murmlend windje
Woei met de geurtjes mee.

Zij was een room-bleek beeldje,
Haar zoet gebaar ging broos
Als een beminnend streeltje
Rondom de rijpste roos.

Die legde ze in een bedje
Van blaadjes, wit en kuisch,
Toen zweefde 't luchtig tredje
Weer naar heur lichte huis.

Haar kleine fluiteliedjes
Vergat zij gansch en al,
Haar lachen en verdrietjes
In morge' en avondval.

Daar stond het rozentuintje
Weer zwijgend en alleen,
De Meiwind roerde elk kruintje,
De Meizon lonkte en scheen.

En heel het blonde daagje
Vergleed en glom zoo teer,
Geen lachjen en geen klaagje
Omzong de rozen meer.

Verlangen.

Dan is er nog dit vaag Verlangen,
Waarin geen ding mij zéker blijft,
Dat als een vlottend, niet te vangen
Geril der lucht rondom mij drijft.

Het doet de dingen om mij henen
Als onvoldane vragen staan,
Door 't wankel twijfellicht beschenen
Van bange lamp en bleeke maan.

't Is zelf gewis het langzaam loomen
Van stervensreeden kaarseschijn,
Of een vermoeden licht door boomen,
Die in de nanacht roerloos zijn.

Ik tast in grijze schemeringen
Naar iets dat, onbestemd en mat,
Steeds weer vervliet, zoek vreemde dingen
Al ongerust maar weet niet wat....

Om Liefde.

Is dìt dan nu mijn gansch gewin,
Dat ik in dezen avondstond
Nog slechts gemis van leed bemin
En met den weemoed om mijn mond
Een lang geleden lach bezin?

En zamel enkel schijn van rust
Uit de effen murmling van dit licht,
Dat wèl mijn heetste klachten sust,
Maar, zelf verdroevend, mijn gezicht
Met weeken waan van troosting kust?

O leed! mijn droomen dwalen heen
En zoeken of niet ééne ziel
Voor mij in meer dan vriendschap scheen,
Of niet één traan van liefde viel,
Zij schreien zacht, zij vinden geen.

Dit blijft dan alles wat ik won:
De stilte van den langen nacht, -
En weemoeds milde tranenbron
Voor 't hart dat altijd heeft verwacht
En nimmer, nimmer vinden kon.

Le Poète et la Muse.

(Rodin.)

Twee kindren nog, - maar die elkander kussen.

In 't wazige gelaat, bleek overdroomd,
Is niets ontwaakt dan schaduwen van teêrheid:
Zij beiden zijn een sluimering nabij.

Ik peins hen in het geur-omrankt prieel
Der hoven, als de sterren willen schijnen,
En de avond, als een losse lelie drijvend,
Zich op de stilte wiegelt naar den nacht.

Mijn broeders, nu ook hier de scheemring zwijgt,
Gij wéét het wel: ons aller eerste lied
Was 't broos verhaal van een gedroomde kus.

Erkentenis.

.....
Toen week die droom. En uit het strakke venster,
Dat als een dreigkreet in den harden morgen
Zijn nuchtre starheid spande en mij gelijk
Een slàg van haat, het nauwlijks wakend hoofd,
Waarom slaaps teederheid nog hing, geraakt had
Met àl de pijn van zijn verglaasde klaarte,
Zag ik, verstijfd rondom en overal
Een land zóó wreed in zijn bevrozen dood,
Dat àl mijn angst te zaam gelijk een hand
Mij vastgreep in het hart, om daar het laatst,
Het allerlaatste leven te doen bloeden.
En 't was mij of 'k in 't zwaar doorhijgde zwijgen
Van 't grauw vertrek de droppels vallen hoorde,
Of 't leven heet uit heete wonden vloeide,
Zich langzaam spreidend langs den donkren grond.

Het wakend slapen van lood-blauwe rotsen
Al eindeloos, tot waar, aan stille kim,
De vloek zich hief van een gezweepte zee.
Hier had eenmaal een god zijn heeschen doem
Van wanhoop ingekorven in 't graniet,
Hier lag hij, zwaar voor over, dreun na dreun
Te stuwen uit zijn smart-doorploegde borst.
Zijn handen gravend in het kille steen,
Bràk hij de stoere strakheid van de rotsen,
Dat gansch het land droeg de gebrokenheid

Der snikken van een goddelijke smart,
Dit grijnzend kaal: het schaamtelooze naakt
Van wrangheid die haar eigen wrok omwalmt
Met vale onvruchtbaarheid, een schaarsche lork
Rekt in de lucht zijn rauw verwrongen kracht.

Daar boven doode wolken, kweekend angst
En bittre ontzetting: zij vergieten die
Als een onzichtbaar gif, dat bijt en vreet
In iedre steen, en uitgebrand de schimmel
Van zilt bederven achterlaat, op de aarde.

Maar aan 't ellendig Oosten hangt de zon,
Een bloedend oog, waar alle droefenis
Zich heeft verzaamd als in een gapend graf. -
Een bloedend oog. De droppels druipen af
En lekken langs het onverschillig linnen
Der grauwe lucht, daar kleven ruwe brokken
Geronnen bloed, daar vloeit een dikke gulp
Van dampend rood, dat traag zich zelf verstikt
En langzaam klontert tot een schampre krans
Van spot om al die smarten, àl dat bloed.

Mijn blik staart roerloos in dat oog, het spiegelt
Mijn ziel daarin, die hopelooze ellende,
Die naaktheid, en mijn trotsche wrokken weekt
En lost zich in de erbarming van de zon....
Een bloedend oog in vuur'gen kring van hoon
Gloeit op.... zoo is het wel, ik weet mij zelf.

De stilte weegt als duizend centenaars
Op 't zwoegende graniet, de rotsen zwijgen
Nog altijd hunnen schrik om de oude vloek,
De haat verheft zich der gezweepte zee.
Ik duizel en mijn pijnend oog aanschouwt
Door neev'len ginds een doemend heuvelland,
Waar klimt een wijngaard op langs hellingen
Van droogen grond; wat traagzaam stollend bloed
Druipt op de toppen, - àl de ranken dór....

o God, o God, ik heb geen vreugde meer
Dan langs dien steenen glooi verdorde tuinen....
Bezit slechts naakt en lang reeds uitgemergeld,
Eén wijngaard op de heuvelen van Venus, -
En die is énkel lust....

De Dichter en de Jonge Vrouw.

Opdracht.

Aan Piet en Corrie.

Dit vers voor ù. En dan: ook déze woorden
Van *dankbaarheid*: Dat, als mijn hoonend spreken
De vrede van uw liefde kwam verbreken,
Gij, vriend, daarin 't verlangen schreien hoorde.

Dat, als ik om uw wáán van liefde lachte,
Uw oogen mij háár zacht-stil peinzen wezen,
Uw lippen haren lach als heerlijk prezen,
Uw woorden troost voor mijnen wanhoop brachten.

En: dat gij mijn gedachten hebt doen wenden
En zoeken naar de droomen, die mijn denken
Verloochend had, - en die ik toen zag wenken,
Noodend tot rust mijn vreugd-belachend schenden.

Voor ú dit vers, dat nu, helaas, mijn leven
Reeds niet meer draagt in 't wisselend geluiden,
Dat u een wezen, héérlijker, zal duiden,
Dan mij mijn twijflend wankelen kan geven.

Dialogi Personae: De Dichter.
De Jonge Vrouw.

[Een kamer, schemerend in het dof-grijs licht van een regenachtigen herfstmorgen. De Dichter staat bij het venster: waardoor hij zien kan naar den tuin en zijn naakt-grauwe boomen, naar de veelooze weiden verderop, en aan den einder, naar de stad, die nevelig ligt van natte duisterheid].

DE DICHTER.
De morgen is genaakt... Den ganschen langen nacht
Heb ik 't geschenk der slaap vertwijfelend gewacht,
En, met de schemering, na lange tocht gekomen
Tot in den voorhal van het rijk paleis der droomen,
Heb, arme, wien niet één vernedering meer breekt,
Ik als een bedelaar om kort verblijf gesmeekt.
De poorten bleven dicht. Ik heb den nacht gesleten
Met gretig staren naar den schijn, die, door de reten
Der deuren vloeiend, blonk en voor mijn strakken blik,
Mijn arm, verziekt verbeelden één kort oogenblik
Tot hoog-breed lichten werd, met luistren naar 't geruchten
Van vreugde, die, vol hoon, kwam dringen tot mijn zuchten:
Ik heb mij aan 't bedrog van karig licht verblind
En ijdel-leegen schijn gelijk een schat bemind.

DE JONGE VROUW.
Maar spoedig zal, wanneer niet enkel in de dagen,
Maar ook des nachts mijn lach uw leed omtast, uw stage

Vreugd-schamele eenzaamheid, uw klaterende waan,
Aan míjne vreugd gehuwd, in blijdschap overgaan.

DE DICHTER.
Uw vreugde in dézen dag? Zie hoe de vale ruiten
De regengees'ling dragen, hoe de weiden buiten
Vergrijsd zijn en verdrast; kom aan het raam en zie:
De schuimend-vuile beek, de naakte boomen, die,
Zwart-wrongig naar omhoog, druipend en dor gebaren
Van trieste droevigheid, zie hoe de schorre scharen
Van sombre vogels kringen, zie daar ginds: de stad
Grauw-mistig onder 't vaal gewolk, verdofd, star, nat
Van neergesnikte vlagen, zie hoe moede wolken
Voorttrekken aan de kim en als verslagen volken
Vernederd schuifelen, in regenend geween
Reis-drijvend langs den paal van iedren schoorsteen heen,
Die rook golft in de nevels. Zie, - en als uwe oogen,
Die nú zoo ledig zijn, aanschouwen hoe omtogen
Daar alles ligt door rouw en doodschen droefheidsschijn
Zeg dán, of uwe vreugd mìjn smart tot troost kan zijn.
Gij kúnt mijn leed niet slaan....

DE JONGE VROUW.
En dit dof-droeve donker
Vermoordt uw hoop? Gij kent het glanzend-zacht geflonker
Van den geluksvlam niet, gij arme? Ach, waarom
Keert gij u enkel tot dien grauwen mist rondom
En blijft uw binnenst vreemd! En wéét hoe volle vonken

Er sluim'ren onder de asch, hoevele vuren blonken
In wemelenden gloed na lang-verdoofden droom?...
En mort om 't hullend schijnen, drinkend aan den stroom
Van twijfelmoedigheid den wanhoop in uw hart...
O hoor naar mijn licht woord... Ik zal uw dorre smart
Doen branden in mijn gloed. Ik zal uw snakkend schreien
In een verstild geneur van vrede doen verglijen,
Ik zal uw glimlach en uw zoet verheugen zijn,
Uw wijze troosteres, uw gulden lijdensschrijn,
Uw liéfde...

DE DICHTER

[schamper].

Liéfde...

DE JONGE VROUW.

Ja. Weet gij hoe rijk het leven
U zijn kan van dit hart? hoeveel ik u kan geven
Van liefden en geluk? Kent gij dan heel de schat,
Die iedre blijde vrouw voor haren liefste had?
Gij ként de Liefde niet. O neen, want bitter smaden
Grijnst in uw somber woord, - en wie ooit langs de paden
Van Liefde's wijde tuinen vreugdig heeft geleefd,
Weet welk een gulle bron zij voor elk lijden heeft.

DE DICHTER.

Gij, vrouw, gij raakt mij aan het jarenzwaar verlangen,
Dat éénmaal, als een schrik, mijn peinzen heeft bevangen,
Gelijk een kwade droom, die nimmer van mij week.

Want heel mijn leven was wild-roerig, als de beek
Daar bruisend langs het raam, ruig schuimend, zonder rusten;
Mijn leven was een zang van borrelende lusten,
Een schreeuw van schelle wellust, schrijnend opgegild
Tot God, tot Satan, Dóód: als 't huilen van een wild,
Honger-vertwijfeld dier heb ik mijn gretig speuren
Naar vreugden uitgedreund. Ik heb den schroom doen scheuren,
Die 't laatste nog mijn ziel aan teerder leven bond
En schaal geluk gegrisd, wáár ik het, hunkrend, vond. -
Ik heb de wanhoop van mijn handen uitgehouwen
In 't wrakkig buigend beeld der kommer-moede vrouwen,
Die mijn begeeren als een vuurtong heeft gelekt.
Ik heb hun leed bespot, ik heb hun schrei bedekt
Met den verheeschten klank van mijn hel-lachend vloeken.
Mijn blik was loensch en valsch. Mijn pijn-verstarde zoeken
Loerde naar altijd nieuwe en altijd wrangre lust,
Ik heb mijn steig'rende begeerten neergesust
Met steeds verzuurden drank. Maar al de schrille zonden,
Die, durend aangestrakt, mijn zwoele zinnen vonden,
Zijn uitgestuipt gelijk een leven-merg'lend feest, - -
En 'k ben niet één uur blijde en zonder angst geweest.

[Na een oogenblik zwijgen:]

Ik zie het schrikken van uw sprakelooze oogen,
Die vrágen....

God, waarom? Waarom is mìj die logen
Van vondstloos zoeken toegedeeld? Waarom hebt Gij
Mijn wrakken weg door dat moeras geleid en mij
Gewenteld in dien poel? Waarom hebt Gij mijn lenden
Doen breken onder 't wicht van graag-gezochte ellenden,
En, altijd strakker nog den angstdwang toegeschroefd,
Hebt Gij het zondeteeke' in mijn gelaat gegroefd?
Gij ziet mij aan, gij vrouw.... Het was de groote *Vreugde*,
Die 'k zocht; en nimmer vond. En geen dag, die mij heugde,
Had haar bezeten, en geen uur, dat kruipend kwam,
Geen uur, dat bete en dronk van mijnen wanhoop nam,
Heeft haar, hoe kort, gekend en zál haar deernis kennen.
Ik heb vergééfs gezocht. Vergeefs heeft mijn ruw schennen
Van hoop en vromen droom mijn zielsrust stukgewoeld,
Vergeefs heb ik mijn toorn, én haat, én wraak gekoeld. - -
Maar 'k zág de Vreugd rondom. Ik zag het lachend leven
Van hen, wien onbesmart, Ze in onuitputtlijk geven
De zware vruchten deelt, die Zij mìj nimmer schonk, -
En 'k was, ik duistre in 't licht, dat rondom flonkrend blonk,
Ik, droeve, in 't hel gejoel van schater-pralend prachen,
Gelijk een arme knecht, die met verbitterd lachen
In 't matte glimmen van een rijken wijnoogst danst.

DE JONGE VROUW.
Heeft sinds dien tijd een stiller licht uw hoofd beglansd?

DE DICHTER

[peinzend].

Een stiller licht, om mijn moe hoofd geleid?

[wilder].

Een duister,
Leeg van al licht en schijn, hing om mijn dof gefluister,
Mijn moedeloos geween. Een starrelooze nacht,
Een schemerdood gewelf, waarin mijn lage klacht
Opsteeg naar boven, waar een licht had kúnnen branden,
Boog om mijn somberheid. Mijn armen, mijne handen,
Die ik tot bidden hief, zij droegen kil-verklamd,
Gelijk een kandelaar waarop geen kaarslicht vlamt,
Geen smeekenszwaar gebed in woordeloos gebaren;
Mijn van verborgen droomen gloeiende oogen waren,
Duister en laag bescheeld, in 't gouden glanzig spel
Van blijdschap om de wereld de altijd-sombre wel
Van leed en bitterheid.... Mijn wankle woorden sproten
Nooit bloeiend naar omhoog, maar schroeidroog, zonder loten,
Gelijk een rozenstruik, waaraan elk blad ontviel,
Was 't dorstig zingen van mijn winter-dorre ziel.
En zoo, nadat die roes van lusten was geweken,
Nadat ik 't laatst vergete' in mij heb voelen breken
Van uurkort stil te zijn, bekleedt met grauw beklag
Begeerende eenzaamheid mijn vaal-eentoon'gen dag.

DE JONGE VROUW.
Hebt gij dan niet het kleurig troosten uwer werken?

DE DICHTER.
Mijn werken!... mijne zangen... Zijn zij niet de zerken,

Waaronder ik mijn leed, mijn lang verdriet begroef?
Mijn werken... Als een man, van heel veel zwerven droef,
Ga 'k aarzelend tot hen, en vind een dóódengaarde,
En zie er ieder graf, dat van mijn tranen gaarde
In 't mulle zand en 't doornig bloeisel om zijn steen,
Met klagend medelij. Ach, met mijn stil geween
Bepleng ik iedre plek, waar lijden ligt begraven
En dool van groef tot groeve en kán mijn hart niet laven,
Wanneer 'k hun droefenis en talrijkheid aanschouw,
En met gezwollen snik *vermêer* ik mijnen rouw. -
Ik vind geen troosting meer. Wie zou mij vreugde geven?
Ik heb de schaam'le Vreugd gelóóchend uit mijn leven,
Ik kén de Vreugde niet en slechts mismoedigheid
Is 't laatst bezitten, dat dit pover hart belijdt.
Zoo zal het altijd zijn, en heel mijn komend peizen
Zal deine' op even doffe en strakdoorsnikte wijzen,
Totdat de zilvren koorde ontketend is, totdat
De gulden schale brak, - het altijd ledig vat.

DE JONGE VROUW.
Ik heb u lief. Ik zal de grauwe misten klaren,
Die 'k in uw troebel oog als schimmen rond zie waren,
Indien gij, vreugdeloos, mijn vreugd beminnen wilt.

DE DICHTER.
O lokkend-ijdle waan! Nog zijn mijn lippen zilt
Van tranen, die de vrouw, die mij beminde, schreide,
Nog suist rondom de vloek, dien ze om mijn leven breidde,

Toen naar haar welig lijf niet meer mijn zinnen ging.

DE JONGE VROUW.
Was dit de Liefde dan? O arme sterveling,
Die heel uw leven hebt om leegen schijn gekommerd,
Die nimmer, waar het loof zijn koele schaduw lommert,
Stil onder 's Levens boom, in vreugde ontvangend, zat
En vredig zijn gebloosde en volle vruchten at.
Gij, die de vrede breekt met uw verwrikkend klagen,
Gij hebt het schuw geluk wild-handig willen jagen,
Gelijk een vliedend hert en als het bij U stond
Hebt gij het telkenmaal met bloedend zeer gewond.
Gij hebt het vér gemeend, wanneer het om uw leden
Als lichte geuren hing, gij hebt het aangebeden
Als eenig levend heil, wanneer het was vermoord,
Gij hebt het pijn gedaan met rauw-doorvretend woord,
Wanneer het luw gevlei en zoet geluiden wachtte,
Gij hebt het weggespot, wanneer het noodend lachte,
Gij hebt, vergetend, dat het éénmaal komen móést,
Uw gansche levensgang met stomp geweld verwoest.

DE DICHTER.
O laffe logen van dit waan-vergramde leven!

DE JONGE VROUW.
'k Zie in uwe oogen nu een nieuwen wanhoop beven,
Die de oude worgen zal. Een nieuwe dag breekt aan
Van andren, hel'ren schijn, die niet meer heen zal gaan.
Een nieuwe wanhoop, dat gij roekeloos uw eigen

Geluk gebroken hebt, komt u nog eenmaal dreigen,
Maar mijne liefde zal u gévend diérbaar zijn.
Ik zal dat laatst verdriet doen sterve' in vreugdeschijn.
Bij mij hebt gij uw rust van dwalingen gevonden,
Bij mij wordt gij gedrenkt aan wateren, die bronden
Uit de allerdiepsten grond van innige eeuwigheid,
Den koelen lavingsdronk, dien ge altijd hebt verbeid.

DE DICHTER.
Een licht straalt voor mij open als een bloem van gouden
En zilvren glansigheid, waarop de liefde dauwde
Haar paarlen wit en stil als huivende avondvree.
Ik ben gelijk een man, die uitziet naar de zee,
En 't wazig doemen droomt van vreemde tooverlanden
Voorbij de donkre kim, en staart, en strekt de handen,
Niet wetend, hoe hij 't beeld dier droomen naad'ren zal....

DE JONGE VROUW.
O vreugde, o zingend lied, o weifelende val
Van wankle liefdetaal! Ik hoor het aarz'lend luiden
Van verre klokken, die een nieuwen daag'raad duiden
En ruchten over 't veld. Ik hoor een dof gesuis
Van stemmen, dat van ver zal zwellen naar dit huis,
Gelijk een vol koraal. Ik zal uw liefste wezen,
Uw zegenende vrouw. Gij zult de tarwe lezen,
Die pronkend rijpend staat op Liefde's akkerland. -
Mijn vreugd nijpt om mijn hoofd als een juweelen band,

Ik zal hem als een kroon om uwe slapen hangen;
Mijn woorden zullen zijn als duizelende zangen,
Gelijk een levend lied, een zingend-stille schaar
Van kindren vol geluk. Uw hand zal in mijn haar,
Dat 't milde gloeden draagt van vol-rijp zonnekoren,
Ronddwalen, als een bij in blauwe riddersporen.
'k Zal zijn gelijk een boom, die zijne schaduw boog
Naar 't water uwer ziel. Uw zien zal in mijn oog
Ronddrijve' als zwanen, die op mijmerende meren
Langs 't rimpelende vlak met loome vlerken scheren,
Langs mijne lippen zal uw zoenenzware mond
Zwerfstreelen als een schat, dien ge eindelijk hervondt. -
Gij zult gelukkig zijn, zie, 't triestig-dor gebaren
Van wolken gleed reeds heen. De schorre vogelscharen
Gaan voort in zwijgzaamheid. Het helle zonlicht breekt
Door 't grauw. Zie de' eersten schijn, die 't natte raam doorleekt.

DE DICHTER.
O droeve onzekerheid.., Als onbereikbre dingen
Blijft mij nóg wat gij zegt... Het mild-belovend zingen
Van uwe woorden, uwe stem....
  Mijn denken vliet
Van mij, - naar waar?... naar waar?....
  O 't vreugden-tonend lied
Van uwe liefde! Als vogels zie ik mijne droomen
Uitgaan om zekerheid; - zij keeren wéér en komen
Terug... van ú, van ú... Ai mij, de Vreugde hief

Tot mij haar wenkend hoofd. Ik weet niets meer. - - O Lief!

Augustus '07.

Ode aan het Land.

Onttreden aan het vol gewoel,
Dat hol en leeg en zonder doel
Zich keert langs straat en grachten,
Heb ik mij weer naar 't land gewend
En daar opnieuw den waan gekend
Van al dat ijdel trachten.

O Stad, die in uw steenen boord
Zoo vaak mijn lachen hebt gehoord,
Mijn drukke en luide spreken,
Maar niet éénmaal de tranen zag,
Die meenge veeldoorlachen dag
Deed uit mijn oogen breken,

In 't zwart van den verlangden nacht
Ligt gij daar vóór mij, stil en zacht
Van vele gele lampen,
Ver achter 't zwijgen van de wei,
Aan de effen-schijnige overzij
Van grauwe dauwedampen.

En nu die dreunend-luide stem
Van wagen, klok, en mensch, en trem
Dan eindlijk kwam te zijgen
Tot dit gedempt, verward gedruisch,
Dat, krimpend naar een zwak geruisch,
Al nader gaat aan 't zwijgen,

Nu heel die moegevolgde dwang
Van met gepraat, gelach, gezang
En valsche vroolijkheden,
Mijn leed te maskren voor de spot,
Op 't klaar en tinkel-rein gebod
Der waarheid is vergleden,

Nu, in de stilte die daar rijst
Van 't land, dat in zijn nachtdroom peist,
Naar mìjn verworven stilte,
Wijl 'k roerloos in dit zwijgen sta
En 't wazig deinen gadesla
Der zegen-zilvren kilte,

Nu vloeit mij 't zeker weten in
Hoe veel begeerlijker gewin
Dan uw schoon mij bereiden
De schroomend-bleeke eenvoudigheid
Der schemerdauw en 't ver en wijd
Zich spreiden van de weiden.

Want zeker is de wissling schoon
Van breed paleis en kerk en woon
En 't weemlen der gelaten,
Die hel en teer en scherp en zacht,
Veranderend naar dag en nacht
Zich uitleeft in de straten,

En zeker brengt gij altijd vreugd
Aan 't gretig dorsten, dat verheugd
Uit gansch uw grillig lijnen,
Zijn wild-genoten zwijmel zuigt
En licht-bedronken liedren juicht
Ten dankzang voor uw schijnen,

Maar hoe doorgloed uw rijkdom zij,
Hij draagt niet tot de vreugde bij
Van 't bevend zieleleven,
Dat nooit in de ijdle schamplichtdans
Van vlug-vervloten wisselglans
Zijn oogen heeft geheven.

Wat bleef u over, zoo de gloed
Die U nu heerlijk bloeien doet
Niet meer zijn kroon ontvouwde?
Een klacht om uw ontmomde naakt,
Die U, aan de eenge praal geraakt,
In de armoe wreed omrouwde;

Een bittre vraag: hebt gij dan geen,
Geen vreugd te geven dan alleen
Wat lichten die verwelken?
En 't zwijgen onzer diepe ziel
Daar niet één volle druppel viel
In haar gereede kelken. -

Nu sta 'k hier aan den rand van 't duin,
Hoog op den windomstreelden kruin,
Die mij aan de eene zijde
De wazigheid van 't heuvelland
Doet zien, en laag ter andre kant,
De zachtbeglansde weide;

Wijl aan de kim door 't bleek gezicht
Der stad in 't zwakke lampenlicht
't Herkenbaar beeld blijft toeven,
Aan welks verarmden, leegen schijn,
Mijn land, ik ùw volkomen-zijn
Te zoeter kan doorproeven.

En stil, van waar het boschje rust
Komt naar mijn ooren het gerust
Zing-murmelen der blaren, -
Rondom zijn schijnig duister nu
De meren dauw die zijig-luw
Het land ter slaapwa waren.

Ik hoor van ver een zoeten zang
In 't lage kruiven en dan lang
Vervloeien van de golven,
En sta in 't lauw en week-gelind
Geruchten van den flauwen wind
Als in een lied bedolven.

Dit is 't geluk, dat nooit verglijdt,
Dat nimmer in luidruchtigheid
Maar in zijn vredig zwijgen,
Die blijde en droeve schoonheid draagt,
Die, daar zij dag noch nacht vervaagt,
Ons altijd blijft omzijgen.

Dit is het schoon van lijnen die
In nooit verscheurde harmonie
Van onbewuste kleuren,
De zwijgende eenvoud droomen doet
In 't lucht- en aarde- ontwelde zoet
Van gloed-verlaten geuren.

Hier tiert de wreede logen niet
Van 't hartdiep mompelend verdriet
In lachen te verstikken,
Hier moogt gij vrij, mijn hart, uw leed
Uitklagen met den plotsen kreet
Der bittere oogenblikken.

En gij, o stad, die schreeuwend pracht,
O mocht mijn voet uw straat en gracht
Niet éénmaal meer betreden,
Mocht land, ik altijd in uw rust
Verblijven, drinkend aan úw kust,
O zee, den diepen Vrede.

Mocht ik met onversierd verstand
Mij houden in dit vroom verband
Van simpele gedachten,
En uwen ziel-bezonken schijn,
Uw diepe in Schoon gedrenkte zijn
Aandachtiglijk betrachten.

O bleve ik in die stilten die
Mij méér dan ooit een melodie
Ter volle vreugde riepen,
Ik konde in hun verklaard gezing
Mij zelven ter vereeniging
Met mijne ziel verdiepen.

De Heilige Rosa van Lima.

Dien dag, waarop zij Ferdinand de Flores
Zou geven, wat haar schoon bezit niet was,
Dien dag, van heel haar leven, sinds den nacht,
Waarin zij hare maagdlijkheid Maria,
Haar reine lijf der kuischheid had gewijd,
Als geen ding vreemd en waarlijk nóóit gedroomd,
Stond zij des morgens in de scheemring op,
En zacht gebarend, of zij onbewust,
Niet wetend, nog gedompeld in den dauw
Van slaap-geweven peinzen, zich verhief
Naar 't wenken van een onbegrepen doel,
Ging zij geruchtloos naar 't vertrek, waarin
Zij haar gewaad en blijde bruidstooi wist, -
Zij zag dien aan met raadselvollen lach.
Dan hulde zij zich in dit stille wit,
En kanten ruischten teeder om haar voet,
Zij liet haar volle haar, dat glanzend zwart
In ronde krullen golfde, nederdeinen
Haar schouders langs en sierde het met rozen.
Zij oversprenkelde alles, wat zij droeg
Aan hare leden, blanke zijde en kant,
Met druppels van een rijkelijke geur,
En kleurde, opdat zij in een jongen gloed
Van leven bloeien mocht, haar lippen rood.
Toen ging zij weg, verliet haars vaders huis,
Zij liep door Lima's stille straten heen
Naar buiten, naar het roerloos zwijgend land.

Het was hier vredig in den eersten schijn
Van zon, die achter verre bergen draalt
Te stijgen in de rood-bestrooide lucht,
Het was hier stil, en alles leefde in waas
Van zomerlate, vochte morgendauw.
En op een lage heuvel, van welks top
Zij zien kon langs haar nauw-ontwaakte stad,
En langs den breed gerekten, tragen lijn,
Waarmee der bergen eenvoud zich ter kim
Voorbijboog naar een verre, vreemde streek,
Daar bleef ze en zag er eenmaal om zich heen.
Toen knielde zij, en dacht een korten tijd
De stille blinking van haar leven na:
‘Indien Gij 't waarlijk waart, Maria, die,
Als ik U bad voor 't beeld in uwe nis,
Mijwaarts de handen strekte, menig keer,
En hoorde mij met milden glimlach aan,
En zong met mij 't verzaligd hemellied,
Waar in mijn jeugd haar gansche blijdschap vond,
Zoo moge ik dan ook thans Uw teedren naam
Wel zeggen en wel bidden om Uw vrede:
Gij weet wat mij en wat mijn hart ontbreekt.’
Zoo peinsde zij, en boog het hoofd, en bad.
Zij sloot haar oogen en zei zacht: ‘Maria’,
Met huiverende stem, gelijk een vrouw
Die veel verwacht. Dan teêr herhaald: ‘Maria,’
Doorgeurd van vreugde, en éénmaal nog: ‘Maria’,
Maar zweeg na dezen innig blijden roep,
En bleef heel roerloos in den diepen glans

Van zon en ochtendkleur en gelen gloed,
Die vreemde dingen in heur haren spon.
Doch zóó niet lang. Want in de stilte, die
Al ongerept als zij, stil nederhing
In deze groote ontzagglijke eenzaamheid,
Kwam uit den hemel, (waar de morgenster
Verbleekt was) als een glanslicht uit een glans,
Maria tot haar dalen, dicht omplooid
Door zware wading, en de omstraalde kroon
Van zuivere goddlijkheid ronddom haar hoofd.
Die nam haar in hare armen, en ontdroeg
Haar lichaam, dat reeds lang al niet meer dacht,
Dat ze op de lippen éénmaal zachtjes kuste,
Aan de aarde naar den hoogen hemel heen,
O God, die vaas van reinheid, deze geur,
Dit niet meer kloppend leven, dit ontdroeg
Zij aan onze armlijke aarde. Zie, zij heeft,
Sinds dat haar arm om 't meisje henenboog,
Niet meer geroerd... het kind heeft niet geroerd....
O God, dit licht, deze eenzaamheid, die vrouw....
En deze stilte, deze stilte.... God....

Orpheus' vaart langs de Seirenen.

(*Een Vertelling.*)

... λιγυρὴν δ' ἤντυνον ἀοιδήν ‘δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύαιν' 'Οδνσεῦ, μέγα κῦδος 'Αχαιῶν νῆα κατάστησον, ἵνα νωιτέρην □οπ' ἀκούσης. οὐ γάρ πώ τις τῆδε παρήλασε νήι μελαίνη, πρὶν γ' ἥμων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων □οπ' ἀκοῦσαι’... ..... ‘ὡς 'φάσαν ἵεῖσαι □όπα κάλλιμον αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ ἤθελ' ακονέμεναι....
ODUSSEIA. LIB. XII.

Toen Argo nu, dien stillen blijden dag,
Die langs de mast niet ééne siddering
Van wind deed streelen, en voorbij ons ging
Gelijk een sprakelooze vroolijkheid
Om eigen stilte, naderkwam aan 't land,
Dat dien bij elk beroemden toover draagt
Van schoone vrouwen en van zoeten zang, -
De kust, waar de Seirenen hunnen droom
Van lieven haat doen lachen in de lucht, -
Toen vouwde de ernst zich om den strakken mond
Van mijne vrienden, en de mannen, bang
Voor wat zij raadden, bogen dieper zich
Ten nijvren arbeid over riem en roer.
Maar ik, die heel mijn leven had gesnakt
Om ééns te mogen hooren naar dat lied,
Ik zette mij in ruchtlooze eenzaamheid
Vóór in het schip, nabij den steven neer,
En wiegde mijn verlangen in den zang,

Dat volgestemd en lokkend-rijk geluid,
Dat uit hun keel als leliën van klank,
Als lichte geuren bloeide naar de lucht,
Toen ook Odusseus, volgens 't oud verhaal,
Hoog aan de mast, in 't hartverbrijzeld zoet
Van opgekropte wellust, langs hen gleed,
En verder dreef... den schoonsten dood ontvlucht.
En zachtjes, wijl ik dat doorgloeide woord
Deed mijmren door de stilte, streelde ik langs
De glanzend gouden snaren van mijn lier,
Als wilde ik rééds, vol angstig ongeduld,
Wat proeven van dien zwaar-bereiden drank.

Wij gingen de avond tegen; uitgegloeid
Tot breeder kring, hing Phoibos laag ter kim
En verfde 't schip en 't vlak der donkre zee
Met fijnen glans, en dieper geel, en rood. -
En heel de hemel was een zwijgend veld,
Met peinzensreede tinten teer bekleurd.

En nader, nader deinde ons blijde schip
Zijn zorgelooze vaart naar 't eiland heen,
Waar menig makker, oogbevreesd, naar keek
Als naar een vijand, maar waar ik, nog nooit
Door zulk een helle schoonheidswaan bekoord,
Alreeds, dacht ik, het vleiend blinken zag
Van Molpè, ginds, hoog op die verre rots,
Die zij gelijk een wacht beklommen had,
Om luidgestemd te melden met gejuich,
Wanneer een schip hun landen nadervoer.

En langzaam kwam hun schoone land nabij,
En zachtjes suisde een aarzelende toon
Den afstand door, naar mijn verlangensroes.
En avond reeds, en donzig deemstren was 't,
Toen wij die vreemde vrouwen konden zien.
Daar waren weiden, eindeloos begroeid
Met bloemen, die nog kleurden door het waas
Van jonge dauw en vage scheemring heen.
- Het was, alsof een lauwe golf van wind,
Van al hun daglang saamgegaarde geur
Verzoet en zwaar, uitruischte naar ons schip
En ons reeds deed bedwelmen van genot. -
Het waren weiden, en daar midden in,
Elkander dicht nabij, - en hing een glans
Van lichter schemer om hun leden heen? -
Daar zaten zij, hun speeltuig in de hand,
In rillend-wit en lucht-geplooid gewaad, -
Hun vingers tokkelden in 't donker goud
Der slanke snaren en hun monden zongen....

Heeft mijn verlangst niet iedre lust gekend?
En heeft mijn lijf niet elk genot geproefd,
En heeft mijn ziel zich niet bedronken aan
Den wijn van 't schoonste lied, dat immer zong?

En toch, geen zang, geen lust en geen genot
Was ooit zóó vol van schoonheid als dit lied,
Zóó vol van vreugde en dien gedempten gloed,
Dien enkel de vervulling van een wensch

Ons leven lang tè hoog, tè groot gedroomd,
Kan storten in ons wankelend gemoed.
O vrouw, het was het loklied van hun lijf,
Het was het noodend lustlied van hun ziel;
Daar lagen saamgehuiverd en gesnoerd
Met flonkrend-gouden banden van gezang,
Al aardes rillingen van lust bij één
Te hunkren naar één heesche vreugdeschreeuw,
Daar vloeide ons al wat Liefde geven kan,
Glimlach en tranen en een vreemde schok
Door 't lijf, uit duizend liefden uitgepuurd,
Eén oogst van duizend jaren vreugde en leed,
In één geluid te zaam, en 't golfde uiteen,
Het stroomde naar mijn volgestort gehoor,
En iedre toon was als een hemelsch lied,
En schooner dan een gansche wereldzang.
Het was gelijk 't juweelen pronkgewaad
Van Aphroditè, dat een godheid spon,
Een zongelijke vlam, een hel gordijn,
Geweven uit miljoenen draden licht,
En iedere draad een beek van glans, een blik
Van godenoogen, zóó glad-glinstrend goud,
Dat ons gezicht, voor altijd blind, daarvan
Zou droomen in een nooit-gevloekten nacht.
En ik, die schreide om zulke kunst, die niets,
Niets hoorde dan dat mateloos geluid,
Een heete drang brandde in mij, en mijn bloed
Dreunde hun leden tegen, en mijn armen
Verhieven zich en rekten zich naar dáár,

Opdat mijn mond, die van zoo rijke garf
Nog slechts verdwaalde droppels vong en dronk,
Zich nu mocht drenken aan den vollen bron, -
En 'k riep, met luide stem, doorsidderd van
't Begeeren, dat mij striemde: hunnen naam,
Hun naam, een lied: ‘Thelxiepeia! Molpè!
Aglaophèmè, kom!’ maar 'k bleef zoo ver,
En nader kwam mijn lijf hun lichaam niet.

Toen zag 'k ter zij: gebood ik sneller vaart?
Daar stonden mijn genooten: roer en riem
Verlaten, en hun oogen naar het land.
Ik zag, hoe in hun blik, waar nòg de vrees
Voor 't wreede sterven loerde, een wilde gloed
Opflakkerde in 't verlangen van hun lust, -
Een vreemde glans, die als een afglans was
Der lichtende Seirenen, houwde en wrong
Hun trekken tot een masker van den dood....
En 'k schrok omhoog, mijn eigen roes viel weg,
En met het eensklaps hel verklaard besef,
Dat dit gezang ons aller ondergang,
't Verscheiden van een lange vreugd kon zijn,
En dat maar één ding overbleef: een lied
Van de eigen stem, het spel van de eigen harp,
Nam ik mijn luit, die naast mij lag, ter hand
En tokte langs 't gesnaar, opdat ik nu,
Door 't zelfde zingen, dat een rots bewoog,
Dat vele wilde dieren schreien deed,
En meenge vrouw den waanzin gaf der vreugd,

Mocht strijden met hun wervelend gelok.
Ik zong. - Toen, vrouw, die schreiend reeds aanhoort
Het arme spréken van dit vreemd verhaal,
Toen zong 'k, als nimmer één gezongen heeft,
Toen zong ik, mensch, gelijk de goden zingen
In 't reien van hun schoongepaarde stem....
Ik weet niet meer, wat ik gezongen heb,
Ik heb geen heugenis aan woord of klank,
Maar sinds dien dag, is heel mijn kunst een strijd,
Een worsteling om één herinnering
Van war mijn mond in dit gezang ontvloot,
Te vinden tot mijn eeuwig-schoon geluk.
Ik zong. Eerst stil. Het zacht geluiden zwol,
Het wies gelijk een rijk-beloofde boom,
Het zong zijn eigen blijdschap en den droom
Van nimmer door de lust verbrakt geluk,
Van lente en zonlicht, en ik zong den zang
Van al mijn Liefde, die in ù zich gaart.
En vreemd: zooals mijn zingen henenklonk
Naar 't hunne en hun gezang te mijwaarts kwam,
Gelijk twee stroomen, die met luid gebruis
Saamklotsen en verstillen, en dan vol
En breed voortwentlen door het groene land,
Zoo vloeiden zij te zamen.... en hun lied
Geruchtte met mijn stijgend juublen saam,
Geen valsche schrijning van verwarden klank,
Maar volle tonen van gestemd geluid.
Hun lied en 't mijne: een juichend godenkoor,
Waar in mijn àl te schelle blijdschap dempte

Door 't woeden van hun sombre lust, en 't zwaar,
Met koorden trekkend lokken van hun lijf,
Vervluchtte tot een klaren vreugde-zang,
Die, met de mijn vereend, me als balsem viel
In de open wonden van 't geritst gemoed,
En de anderen ook hun zaalgen last van angst
Ontnam, zoo dat zij, luistrend naar een wijs
Als nooit een hoorde, bogen naar hun riem
En roeiden, 't reeds verdonkerd land voorbij.

Zoo, niet in 't zwoele dreunen van genot,
Maar in een huw'lijk van ons beider kunst,
Die elk aan de ander grooter schoonheid gaf,
Heb ik die geur van bloemen, en die glans
Van witheid in den schemer èn de pracht
Dier vrouwen als de mijne tòch gekend,
Heeft mijne ziel met hunne ziel gefeest.

En nu nog, als mijn schoon herdenken sluipt
Naar 't wonder van dien vreemden avond heen,
Doortrilt een huivering mijn matte lijf,
En twijf'len mijn gepeinzen, of zij ééns,
In eene dronkenschap, die zij wel nooit
Hervinden zullen vóór den laten dood,
De draagsters waren van een godenvreugd,
Als nooit een voor hen, nooit een na hen vond.

Pan.

... um einsam in öder Pracht schimmernd dort zu leben ...
WAGNER, T.u.l. 2e Akt.

Pan, herdersgod, die door de landen van Arkadia ronddwaalde, een zegenend god, een schrikgod, een god vol liefde die geen liefde vond, misvormde god, die, vol van schoonheid was, - vóór zich, dit zwervend leven vaarwel zeggend, bij den stoet van Bakchos aan te sluiten, spreekt:

Zoo waarlijk dan dit glansverzadigd land,
Zoo waarlijk de aarde in haren roes van goud
En welig geurend groen, in haren droom
Van lente en herfst, van blinkend-blijden bloei
En teer-genoten sterven, niets meer heeft,
Niets, niets dan 't lachen van een ledig schoon,
Dan ijdlen pronk van zielverstorven praal,
Als waarlijk dan dit flonkerend bestaan
Mij niets meer weet te geven, mij, den god,
Die van zijn eersten tot zijn laatsten schrei
De tranen gaarde van een lang verdriet,
Dan spot en hoon en nauw verholen lach,
Dan dankbaarheid die bitter is van vrees,

Dan offers, wèl van vreugde, maar gebracht
In kille tintling van gespannen schrik,
Zoo dan die één'ge liefde, die mijn hart,
Dit loome hart, dat nu van wanhoop mort,
Moest voeden tot zijn eigen droefenis,
Den smaad ontmoette van een prille haat,
En niets mag doen dan zwellen van verdriet,
Zoodat mij ook die laatste hoop ontviel
Van, daar ik nergens vond dan leegen schijn,
Dan schoonheid zonder ziel, dan wat, gehuld
In weidsche wading, een belofte was
Van diepte en kracht, die 't nimmer geven kon, -
Nu in de *Liefde* nog het vol genot
Te vinden van een al-doorgloedend goed,
Droom, de éénge die mij van de wereld bleef,
Droom, de éénge, die mij met dien grooten waan
Verzoenen mocht, - maar de eenge, die geen wil
Mij kan vervullen, geene godd'lijkheid,
Al waar die grooter dan ik zelf bezit,
Ter waarheid maken voor dit smaadlijk lijf, -
Zoo 'k dus, omschreeuwd door leugen, in den lach
Van zielverlaten rijkdom, de eenzaamheid
Van met mijn eigen ziel alléén te zijn,
Voor voortaan en voor eeuwig zal te kweeken,
Te omstreden weten in mijn stil gemoed, -
Laat ik dan niet meer als voorheen, als thans,
Een god, die velen zegent, helpt, behoedt
Voor nood en onheil, dolen door dit land,
Mij zelf verblijdend in den frisschen glans

Van vrije stroomen, in den hellen zang
Der vogels, en den sluimerdeun van 't riet,
In 't vallen van den koelen lentenacht,
In 't klaatren van den luiden zomerdag,
In zachtbedauwde weiden en het waas
Van niet verworven vrede in boom en bosch,
Dat suizend zingt zijn herfstig doodenlied.
Want welk gewin geeft ons een rijkdom, die
Niet ééne ziel, maar 't vragend lijf gerieft?
En welke vreugde en diepe blijdschap draagt
Een schoonheid, die haar eigen ziel niet kent,
Een schoonheid, die geen eigen wezen héeft?
Laat ik nu heengaan naar een eenzaamheid
Grooter dan die ik dolend vinden kan,
Laat ik bij hen, die ganschen dag en nacht
Verteeren in een wilden zwijmelroes
Van dronken vreugde en blijde dronkenschap.
Die, dwalend door de landen, niet als ik
Al-zwijgend of in 't zingen van een lied,
Maar dansend, juichend, joelend ommegaan
In 't schelle schrijnen van een schorren schreeuw,
Nooit denken dan aan winst van lust alleen,
Nooit droomen dan van pasgenoten zoet
Of vreugde, die hierna weer komen zal,
En nimmer meerder vragen van den dag
Dan dit genot, en nimmer van den nacht
Dan die verdwaasde zoetheidsdroom alleen,
Laat ik nu heengaan naar den dollen stoet
Van Bakchos, laat ik, met hun lachen mee

Mijn lach doen schaatren, schreeuwen met hun schreeuw,
Mij wentlen in een lang-gerekte roes,
Mij reeden tot hun waanzinrijke dans.
Laat ik een god van hoon en spot, met niets
Dan scherp-verbeten schimp op ieder ding,
In minzaamheid gesproken, tot hen gaan,
En zijn: een lacher méér dan één van hen,
Een ijdel lustbejager méér dan elk,
En zoo, in 't mom van levenslang geluk,
In 't valsch gewaad van onbedorven vreugd,
Waarvan mij nooit één oog ontdaan moog zien,
Dit leven maken tot een moeilijk spel,
Dat aan een ieder blijde scherts bereidt,
Door geen begrepen dan mijn ziel alleen.
Want dan zal die verlatenheid, die dus
Voor altijd nu mijn wezen kennen zal,
En die ik, vol tevreden droefenis
Zal koestren als een eenig schoon bezit,
Dan zal mijn eenzaamheid, een glanzend beeld
Van mat ivoor en glimmer-glanzend goud
Voor 't donker peinzen van een tempelhal,
Verrijzen in zijn vol ontloken naakt,
Dat nooit zoo zwaar van schoonheid, zoo vervuld
Van vreugde die alléen de schoonheid geeft,
Mijn ziel bedwelmt, als met den zoeten geur
Van overrijpe bloemen in den herfst.
Zal zij niet staan daar, vóór dit siddrend oog.
In 't schrille licht van kille daadlijkheid, -
Mijn spot, mijn hoon, mijn leugen-zwangre lach -

Dat zélf ik schrijnen deed, - een levend lijf,
Een ijlschreeuw naar hartstochtelijk genot,
Een mensch die gloeiende armen strekt, een vrouw,
Van lusten zwaar, die tot mijn lichaam heen
Haar leden branden doet, waaraan ik feest,
Ik, ik alleen, de dorsten van mijn oog,
Van mijnen mond en gansch mijn manlijkheid,
Eén oogenblik een eeuwigheid van rust?
Gij zult dan niet meer eenzaam zijn, mijn ziel,
Gij zult, daar ik mij schiep uit eenzaamheid
Mijn schoone beeld ten eeuw'gen vreugdedroom,
Voortdurend zwelgen in een gouden roes
Van nooit geweten of gedroomden gloed,
Die voor een elk, en zelfs voor Bakchos, dien
Juublenden lacher, in wiens oogen ik
Den vlam speur van een 't mijn gelijk geheim,
- Hoe zou hij groot zijn, doch niet gansch alleen? -
Mij zelven dierbaar, ongeweten blijft.

Zoo zij dan nu dit leed verbreed ten hoop,
Een hoop die niet te dooden is, maar vast
En hel en scherp schijnt aan de transen van
Mijns levens arm-beflonkerd firmament.
En eens, o goden, naar wier lach ik tracht,
Goden daarginds, in 't reinverzaligd blinken
Van zonomvloten bergen, zal ik dwaas
Van lieve lusten, mèt dat lokkend lijf
In éénen zang van ongescheidenheid
Opstijgen naar uw toppen, en uw spijs

Met haar saam eten, drinken uwen drank,
Dan zal ik vieren, in den hoogen schijn
Die, om u allen bloeiend, mij ombloeit,
Mijn bruiloft met deze eigen eenzaamheid,
En met den twijfelglimlach om den mond,
Of dit het grootst en schoonst te vinden is,
Zal ik, bij u gezeten, maar niet hoorend
Naar uwen spraak en lachen, staren naar
Het huivrend lijnen van de verste kim,
Die niemand ziet dan gij, dan gij alleen, -
En in een nieuwen droom van eindloosheid,
Nimmer verzaad, vol vreemd geluk vergaan.